

Будник Сергій*здобувач вищої освіти**Київський університет культури*<https://orcid.org/0009-0000-5356-0288>

Співробітництво Китаю та Африки: сучасний стан і перспективи

Анотація. Метою цієї статті є дослідження сучасного стану китайсько-африканських відносин. Визначено основні аспекти політики КНР щодо Африканського континенту, які містять багатосторонній політичний діалог і сприяють його розвитку в таких напрямках: інвестиційному, соціально-гуманітарному, торговельно-економічному. Стрімке економічне зростання та розширення ринків збуту в XXI столітті призвели до значного політичного впливу Китаю на регіональні та глобальні процеси, перетворивши його економіку на другу за величиною в світі з суттєвим впливом на міжнародну торгівлю. Китай та Африку об'єднують не лише історія безконфліктної співпраці, але й спільні інтереси, цілі та завдання щодо розвитку. Вони мають спільні позиції з таких ключових питань, як суверенітет і територіальна цілісність, національні інтереси та різні сфери розвитку. Зовнішня політика Китаю характеризується розширенням впливу, диверсифікацією інтересів та стратегічними інвестиціями в Африку, які здійснюються через політику «м'якої сили». Попри відсутність чіткої стратегічної мети щодо Африканського континенту, Китай працює над створенням стабільної мережі союзників, що має вирішальне значення для розширення його геополітичного впливу. Висновки дослідження вказують, що швидке зростання економічного потенціалу Африки, а також підвищений інтерес та зростаюча конкуренція з боку глобальних гравців, таких як ЄС та США, спонукають Китай шукати нові шляхи партнерства з нею, зміцнювати зв'язки та посилювати свій вплив у регіоні. Стаття написана в межах неореалістичної парадигми та зосереджується на національному інтересі як основному чиннику зовнішньої політики держав. Автор використовує системний підхід для аналізу відносин Китаю з африканськими країнами, розглядаючи їх як інтегровану систему, що містить політичні, економічні та гуманітарні підсистеми.

Ключові слова: Китай; країни Африки; співробітництво; міжнародні відносини; стратегічний розвиток.

Актуальність теми. Китайська Народна Республіка (КНР) і країни Африки мають довгу історію співпраці, яка сягає часів холодної війни. Ці відносини розширилися і диверсифікувалися після створення Форуму китайсько-африканського співробітництва (FOCAC) у 2000 році [1, с. 13].

Китай та Африку пов'язують не лише історія безконфліктної співпраці, але й спільні інтереси, цілі та завдання щодо розвитку. Вони мають спільні позиції з таких ключових питань, як суверенітет і територіальна цілісність, національні інтереси та різні сфери розвитку. Китай позиціонує себе як найбільшу країну, що розвивається, і продовжує залишатися лідером серед держав, що розвиваються, більшість із яких розташовані на Африканському континенті.

Китай є головним торговельним партнером Африки та сприяє розвитку торгівлі, інфраструктури та економічних проєктів, надаючи значне фінансування для сталого розвитку. Значна частина інвестицій Китаю в Африці проходить шляхом китайських державних кредитів, які часто пов'язані з використанням китайських товарів і послуг.

Станом на сьогодні Китай підтримує дипломатичні відносини з усіма африканськими країнами, крім Есватіні, і має двосторонні партнерські відносини та тематичні зустрічі на високому рівні, а також підтримує індустріалізацію, модернізацію сільського господарства та стратегічний розвиток в Африці.

Аналіз останніх досліджень та публікацій. Закордонні науковці активно вивчали китайсько-африканські відносини, серед них О.Абегунрін [4], Л.Томпсон, Т.Чанака [6], А.Адера [5], Д.Шінн [14] та інші. Вони висвітлюють у своїх працях тему співробітництва Китаю з африканськими країнами.

Томпсон Л. [16] аналізує, як китайська міжнародна допомога вплинула на економічний розвиток Південної Африки, зокрема через спеціальні економічні зони. Своєю чергою Д.Шінн [14] розглядає політичні та безпекові відносини між Китаєм та Африкою, підкреслюючи зростання китайського впливу в регіоні та його стратегічні цілі. Адера А. [5] досліджує негативний вплив китайської допомоги на соціальні зв'язки в Африці, вказуючи на ризики корупції та відчуження місцевих громад.

Абегунрін О. [4] та Деле І. [7] аналізують політичні та економічні аспекти китайської присутності в Африці, підкреслюючи її значення для розвитку континенту.

Науковці Т.Чанка [6], Д.Коффі [9] та Е.Обобіса [11] розглядають співпрацю між Китаєм та Африкою в контексті глобальних партнерств, акцентуючи на важливості політичної волі з боку обох партнерів для досягнення взаємних вигод.

Серед українських дослідників В.О. Пермінов [3] підкреслює, що гуманітарна та військова співпраця є важливими аспектами зовнішньополітичної стратегії Китаю в Африці, де партнерство розвивається в різних сферах, охоплюючи промисловість, торгівлю та безпеку. Мовчан М.П. [1] досліджує співробітництво між Китаєм та африканськими державами, акцентуючи на політичних і економічних інтересах Китаю, інструментах зовнішньої політики, таких як Форум китайсько-африканського співробітництва, та конкуренції з іншими впливовими державами, зокрема США. Водночас варто зазначити, що в українському політологічному середовищі бракує комплексних і ґрунтовних досліджень, які б висвітлювали питання, пов'язані з подальшим розвитком політики КНР на Африканському континенті.

Мета статті полягає в дослідженні сучасного стану китайсько-африканського співробітництва та обґрунтуванні напрямів подальшого розвитку геополітичних відносин Китаю з країнами африканського континенту.

Викладення основного матеріалу. Стрімке економічне зростання Китаю, що за кілька років перетворився із країни зі скромною економікою на глобальну торговельну державу, здивувало багатьох. Економічні реформи, розпочаті в 1978 році, та вступ Китаю до Світової організації торгівлі призвели до поступового відкриття міжнародних ринків і феноменального зростання [1, с. 125–126]. Відносини Китаю з африканськими державами почали розвиватися в 1950-х роках, коли Китай надавав підтримку молодим постколоніальним державам. Сьогодні їх зв'язки міцні, і Китай зацікавлений у розширенні співпраці в різних сферах. Підхід КНР є унікальним, бо уникає західного неокolonіалізму, натомість позиціонує себе як «захисника Третього світу» і врівноважує свою приналежність до наддержави з роллю провідника пригноблених народів світу, встановлюючи нове стратегічне партнерство з Африкою [3, с. 96].

Зовнішньополітична доктрина Пекіна наголошує на мирному співіснуванні та невтручанні, що формує його ставлення до африканських держав. Розвиток політичної культури Китаю, економічний прорив і зростання національної величі сприяли посиленню геополітичного мислення КНР і стратегічної важливості країн Африки. «Стратегічна тріада» Китаю з Анголою, Суданом і Нігерією заклала основу для секторальної співпраці. Офіційний Пекін уникав умов західного зразка, зосередившись на прагматичній співпраці, і став де-факто монопольним постачальником до африканських країн, використовуючи природні ресурси Африки для власного зростання [7, с. 59].

Співпраця Китаю з Африкою перейшла від пошуку політичних союзників до прагматичної бізнес-моделі, зумовленої потребою Пекіна в ресурсах для підтримки економічного зростання. Африка стала важливою «ресурсною базою» для Китаю, постачаючи такі корисні копалини, як нафта, вугілля і залізо. Товарообіг між Китаєм та Африкою значно зріс, сягнувши понад 250 мільярдів доларів США у 2023 році [15]. Китай є одним з основних імпортерів нафти з Африки, тому багато африканських країн стали виробниками нафти завдяки китайським інвестиціям. Нафтогазовий сектор є ключовою сферою співпраці, причому Китай інвестує значні кошти в розроблення нових родовищ та інфраструктуру. Він також зацікавлений у нафтогазових родовищах Гвінейської затоки та інвестував у розвідувальні проекти в таких країнах, як Камерун і Габон.

Гірничодобувна промисловість є ще однією важливою сферою співпраці, де Китай інвестує в дослідження і видобуток мінеральних ресурсів, таких як вугілля, мідь і алюміній. Високотехнологічна промисловість Китаю потребує цих ресурсів для просування нанотехнологій, нових методів комунікації та кібербезпеки, і Африка стала ключовим джерелом цих ресурсів. Китай швидко інвестує в африканські родовища рідкісних корисних копалин, зокрема в Камеруні, Мадагаскарі, Зімбабве, Єгипті та Джибуті. Це створило робочі місця і сприяло зниженню рівня безробіття в Африці. Китай також став головним гравцем в африканській деревообробній промисловості, незважаючи на критику з боку міжнародних екологічних організацій за вирубку лісів і корупцію [13].

Китайська концепція Африки має на меті продемонструвати свою здатність позитивно впливати на розвиток континенту. На відміну від минулих невдач західних країн Пекін керується бажанням отримати ресурсну підтримку, економічну співпрацю та унікальну спадщину для майбутніх поколінь. Увага Китаю до Африки також ґрунтується на політичній солідарності та співпраці, оскільки країна традиційно виступає проти західної ідеології [16].

Китайсько-африканська співпраця також зосереджена на діяльності Організації Об'єднаних Націй та її комітетів, де Китай та африканські держави підтримують постійні спільні інтереси, ухваливши понад 450 однастих резолюцій з 2000 року. Між державами існує спільне бачення реформ ООН, що враховує розширення Ради Безпеки та забезпечення пропорційного представництва. Китай бере активну

участь у міжнародних кримінальних трибуналах і підтримує корінні народи Африки, синхронізується в питаннях нерозповсюдження ядерної зброї.

Китайсько-африканські відносини ґрунтуються на чітких правилах, які дозволяють підтримувати стабільну співпрацю. Китай посилює свою військову міць в Африці, бере участь у миротворчих операціях ООН і розвиває свою бізнес-присутність у зонах конфліктів, що розглядається як стратегічний крок, спрямований на посилення його глобального впливу. Серед значних внесків китайської підтримки місій ООН в Африці є тренування міжнародних миротворців і випробовування своєї військової техніки в реальних бойових умовах [14, с. 155–158].

Сільськогосподарська сфера співпраці досить розвинена, адже інвестиції Китаю до Африки в цьому секторі становлять понад 15 % усіх китайських інвестицій, які здійснюються провідними китайськими агрохолдингами. Китай модернізував технології збирання врожаю і налагодив експортні канали для африканської сільськогосподарської продукції. Китай імпортує фрукти, какао, сою та худобу, а такі країни, як Єгипет, Нігерія та Малі, експортують бавовну [4, с. 34–36]. Китай створив понад 80 сільськогосподарських угідь за допомогою прямих інвестицій, залучивши понад 200 мільйонів доларів. Однак масове придбання родючих земель викликає занепокоєння щодо прозорості таких інвестицій [5].

Голова КНР Сі Цзіньпін у 2013 році запропонував створити «Економічний пояс Шовкового шляху» та «Морський Шовковий шлях XXI століття» для відродження давніх торговельних шляхів та зміцнення існуючих і заснував ініціативу «Один пояс – один шлях», об'єднавши ці два бачення. Хоча ця ініціатива здавалося б спрямована на регіональні економічні коридори, насправді вона є глобальною і сприяє розвитку економічних та стратегічних інтересів [6, с. 38].

«Один пояс – один шлях» дозволяє Китаю використовувати надлишкові заощадження та будівельні потужності, розширювати торгівлю та диверсифікувати імпорт через економічні коридори в обхід маршрутів, що контролюються США. Ініціатива популярна в країнах, що розвиваються, такими є країни Африки, які стикаються з недоліками інфраструктури та нестачею ресурсів. Вона може принести значні вигоди, заповнюючи прогалини в інфраструктурі та стимулюючи економічне зростання за рахунок великих кредитів на будівельні проекти [8].

Ініціатива «Один пояс – один шлях» зазнала критики з боку розвинених країн за недостатню прозорість, сприяння авторитаризму та спричинення боргових криз. Однак досвід африканських країн щодо ініціативи неоднозначний: деякі з них стикаються з проблемами боргової стійкості, тоді як інші інтегрували китайські кредити в обґрунтовані економічні програми. Не всі країни-позичальники мають погані показники дотримання прав людини [9].

Неекономічна китайсько-африканська співпраця охоплює культурні, спортивні та освітні обміни, створюючи механізм рівноправного і взаємного навчання та підтримки мистецьких візитів. Також співробітництво зосереджується в галузі кіно і телебачення, розвитку мовних талантів, а також сприяє міжнародним китайським і африканським дослідженням. Результатом спільної діяльності стане проведення Юнацьких Олімпійських ігор 2026 року в Дакарі, що сприяє розвитку спорту в Африці [12].

Китай і Африка зміцнюють співпрацю в галузі освіти з метою покращення її доступності для всіх африканців (жінок, дітей і молоді), а також для розвитку молодих лідерів і кваліфікованих фахівців. У 2018 році в Китаї навчалось понад 80 000 африканських студентів [10].

Китайсько-африканські відносини також охопили сферу туризму, оскільки Африка має свою унікальну різноманітність дикої природи. Тому Пекін, просуваючи зелений туризм і підтримуючи африканські країни як основні напрямки для китайських групових турів, прагне відродити туристичну галузь Африки.

Поглиблення співпраці між Китаєм та африканськими державами може принести суттєві вигоди в найближчі десятиліття. Попри скептицизм щодо намірів Китаю, приклади конкретних, позитивно реалізованих проектів свідчать про те, що його інтереси виходять за межі простої комерції, демонструючи гуманний підхід.

Китайські компанії та уряд реалізують збалансовану та послідовну політику посилення свого впливу в Африці. Використовуються всі можливі засоби реалізації зовнішньої політики Китаю, особливо активно застосовується політика «м'якої сили». Китай зацікавлений у співпраці з африканськими країнами, тому що вони мають багато цінних ресурсів (переважно мінеральних), які дуже йому потрібні. Існує також політичний аспект в африканській політиці Китаю, але він є вторинним щодо економічного.

Майбутнє китайсько-африканських економічних відносин буде визначатися викликами та можливостями. Що стосується викликів, то деякі африканські країни стикаються з існуючим борговим тягарем, який стає дедалі важче погашати.

Останніми роками китайські фінансові установи розвитку (ФУР) дедалі менш охоче фінансують великі складні інфраструктурні проекти, які раніше характеризували їхню взаємодію з Африкою. Проте лідерство Африки в «зеленій» трансформації, попит на конверсійні матеріали та регіональна інтеграція на континенті, що супроводжується попитом на матеріали для перероблення, відкривають можливості для нових форм взаємодії.

З китайського боку зростає усвідомлення екологічних проблем змушує ФУР шукати «зелені» проекти, а домінування Китаю в галузі «зелених» технологій може спонукати китайські компанії та інвесторів шукати проекти за кордоном, які можуть поглинути надлишкову пропозицію на внутрішньому ринку. З африканського боку постачальники ключових ресурсів для «зелених» технологій все частіше використовують свою перевагу для укладення вигідніших угод і зміцнення своїх позицій у ланцюжку створення вартості. Поточні регіональні інтеграційні ініціативи, такі як Африканська угода про вільну торгівлю, також можуть посилити переговорну силу африканських країн у відносинах з Пекіном і поліпшити умови торгівлі з Китаєм [11].

Для того щоб економічна взаємодія Китаю з Африкою залишалася актуальною, неминучим є перехід від боргового до акціонерного фінансування. Попередня участь допомогла африканським країнам подолати вузькі місця у фінансуванні інфраструктури та призвела до повторення торговельних схем, коли Африка обмінює природні ресурси на готові товари. Пільгові кредити, акціонерне фінансування і торгівля, спрямована на розвиток відновлюваної енергетики та «зелених» галузей з високою доданою вартістю, є перспективними напрямками майбутньої співпраці, якщо Китай і африканські країни мають намір змінити минулі моделі і досягти поточних цілей розвитку, таких як доступ до енергії та перехід на нові технології.

Висновки та перспективи подальших досліджень. Китайсько-африканські відносини, що мають глибокі історичні корені, продовжують еволюціонувати в умовах сучасних глобальних викликів і можливостей. На сьогодні ці відносини стали важливим елементом міжнародної політики, економіки та соціального розвитку. Китай, позиціонує себе як стратегічного партнера для африканських країн, активно інвестує в різні сектори, враховуючи інфраструктуру, енергетику, сільське господарство та технології, що сприяє економічному розвитку Африканського континенту.

Китайська ініціатива «Один пояс – один шлях» стала важливим інструментом для розширення економічних зв'язків, надаючи африканським країнам можливості для розвитку інфраструктури та залучення китайських інвестицій. Однак, незважаючи на позитивні аспекти співпраці, існують виклики, пов'язані з борговим тягарем, екологічними проблемами та соціальними наслідками китайських інвестицій. Критика з боку міжнародних організацій щодо прозорості угод і впливу на місцеві громади підкреслює необхідність більш відповідального підходу до співпраці.

У майбутньому важливо зосередитися на переході до більш стійких форм фінансування, таких як акціонерне, а також на розвитку «зелених» технологій, що можуть стати основою для нових форм співпраці. Африканські країни своєю чергою повинні використовувати свої ресурси та переваги для укладання вигідніших угод, зміцнюючи свої позиції в глобальному ланцюгу створення вартості.

Крім того, поглиблення культурних, освітніх та гуманітарних зв'язків між Китаєм та Африкою сприятиме зміцненню довіри та взаєморозуміння, що є важливим для стабільності та розвитку відносин. Співпраця в галузі освіти, науки та технологій може стати важливим фактором для підготовки нових поколінь лідерів, здатних ефективно управляти викликами сучасності.

Таким чином, подальший розвиток китайсько-африканських відносин вимагатиме гнучкості, інноваційності та взаєморозуміння, щоб забезпечити вигоди для обох сторін у контексті глобальних змін. Взаємодія між Китаєм та Африкою має потенціал стати не лише економічним, але й соціальним та культурним двигуном, що сприятиме сталому розвитку обох регіонів у майбутньому.

Список використаної літератури:

1. Мовчан М.П. Політичні та економічні інтереси Китаю на Африканському континенті / М.П. Мовчан // Економічний часопис – XXI. – 2015. – № 3–4 (1). – С. 12–15 [Електронний ресурс]. – Режим доступу : [http://nbuv.gov.ua/UJRN/ecchad_2015_3-4\(1\)_4](http://nbuv.gov.ua/UJRN/ecchad_2015_3-4(1)_4).
2. Олійник М.П. Еволюція політики Китайської Народної Республіки щодо країн Африки / М.П. Олійник // Регіональні студії. – 2022. – № 31. – С. 124–128 [Електронний ресурс]. – Режим доступу : <http://regionalstudies.uzhnu.uz.ua/archive/31/23.pdf>.
3. Пермінов В.О. Африканський вектор зовнішньої політики Китаю : традиції та сучасність / В.О. Пермінов, А.С. Чігіра // Філософія та політологія в контексті сучасної культури. – 2022. – № 14 (1(29)). – С. 93–99. DOI: 10.15421/352211.
4. Abegunrin O. Sino-Africa Relations : An Overview / O.Abegunrin, C.Manyeruke // China's Power in Africa. – 2020. – P. 9–25. DOI : 10.1007/978-3-030-21994-9_2.
5. Adera A. Chinese aid and social ties in Africa : Evidence from sub-national aid projects / A.Adera // Cogent Economics & Finance. – 2023. – No. 11 (1). – P. 1–19. DOI: 10.1080/23322039.2023.2196843.
6. Chanaka T.T. China–Africa Cooperation : A Model for South–South Cooperation / T.T. Chanaka // China and the World in a Changing Context. – 2022. – P. 33–42. DOI: 10.1007/978-981-16-8086-1_4.
7. Dele I. The Challenges and Prospects of Nigeria-China Economic Relations in the 21ST CENTURY / I.Dele, A.Ikpi // IOSR Journal Of Humanities And Social Science. – 2022. – Vol. 27, No. 4 (8). – P. 55–61. DOI: 10.9790/0837-2704085561.

8. Joseph J. The geostrategy of the African Continental Free Trade Agreement (AFCFTA) and third parties: a focus on China / J. Joseph // *EUREKA : Social and Humanities*. – 2022. – No. 4. – P. 43–47. DOI: 10.21303/2504-5571.2022.002460.
9. Situating Africa in the exports patterns of China's Belt and Road Initiative : A network analysis / D. Koffi et al. // *African Development Review*. – 2021. – Vol. 33, No. 2. – P. 343–356. DOI: 10.1111/1467-8268.12540.
10. Nuwer R. Why China has been a growing study destination for African students / R. Nuwer // *Nature*. – 2024. – No. 2 (5) [Electronic resource]. – Access mode : <https://www.nature.com/articles/d41586-024-01599-z>.
11. The Causal Relationship Between China-Africa Trade, China OFDI, and Economic Growth of African Countries / E.S. Obobisa, H. Chen, E.C. Ayamba, C. Nyarko Mensah // *SAGE Open*. – 2021. – No. 11 (4). DOI: 10.1177/21582440211064899.
12. Pavitt M. China funding renovation projects at eight Dakar 2026 Youth Olympics venues / M. Pavitt // *Insidethegames*. – 2022. – No. 5 (9) [Electronic resource]. – Access mode : <https://www.insidethegames.biz/articles/1122949/china-dakar-2026-venue-funding-projects>.
13. Regissahui M. Overview on the China-Africa Trade Relationship / M. Regissahui // *Open Journal of Social Sciences*. – 2019. – Vol. 07, No. 07. – P. 381–403. DOI: 10.4236/jss.2019.77032.
14. Shinn D.H. China's Relations with Africa : A New Era of Strategic Engagement / D.H. Shinn, J. Eisenman // Columbia University Press. – 2023. – 251 p. DOI: 10.7312/shin21000.
15. Africa-China relations – statistics and facts / Statista [Electronic resource]. – Access mode : <https://www.statista.com/topics/8411/africa-china-relations/#statisticChapter>.
16. Thompson L. Alternative South–South development collaboration? The role of China in the Coega Special Economic Zone in South Africa / L. Thompson // *Public Administration and Development*. – 2019. – Vol. 39, No. 4–5. – P. 193–202. DOI: 10.1002/pad.1869.

References:

1. Movchan, M.P. (2015), «Politychni ta ekonomichni interesy Kytaiu na Afrykanskomu kontynenti», *Ekonomichni chasopys – XXI*, No. 3–4 (1), pp. 12–15, [Online], available at: [http://nbuv.gov.ua/UJRN/ecchado_2015_3-4\(1\)_4](http://nbuv.gov.ua/UJRN/ecchado_2015_3-4(1)_4)
2. Oliinyk, M.P. (2022), «Evoliutsiia polityky Kytaiiskoi Narodnoi Respubliki shchodo krain Afryky», *Rehionalni studii*, No. 31, pp. 124–128, [Online], available at: <http://regionalstudies.uzhnu.uz.ua/archive/31/23.pdf>
3. Perminov, V.O. and Chihira, A.S. (2022), «Afrykanskyi vektor zovnishnoi polityky Kytaiu: tradytsii ta suchasnist», *Filosofii ta politolohiia v konteksti suchasnoi kultury*, No. 14 (1(29)), pp. 93–99, doi: 10.15421/352211.
4. Abegunrin, O. and Manyeruke, C. (2020), «Sino-Africa Relations: An Overview», *China's Power in Africa*, pp. 9–25, doi: 10.1007/978-3-030-21994-9_2.
5. Adera, A. (2023), «Chinese aid and social ties in Africa: Evidence from sub-national aid projects», *Cogent Economics & Finance*, No. 11 (1), pp. 1–19, doi: 10.1080/23322039.2023.2196843.
6. Chanaka, T.T. (2022), «China–Africa Cooperation: A Model for South–South Cooperation», *China and the World in a Changing Context*, pp. 33–42, doi: 10.1007/978-981-16-8086-1_4.
7. Dele, I. and Ikpi, A. (2022), «The Challenges and Prospects of Nigeria-China Economic Relations in the 21ST CENTURY», *IOSR Journal Of Humanities And Social Science*, Vol. 27, No. 4 (8), pp. 55–61, doi: 10.9790/0837-2704085561.
8. Joseph, J. (2022), «The geostrategy of the African Continental Free Trade Agreement (AFCFTA) and third parties: a focus on China», *EUREKA: Social and Humanities*, No. 4, pp. 43–47, doi: 10.21303/2504-5571.2022.002460.
9. Koffi, D. et al. (2021), «Situating Africa in the exports patterns of China's Belt and Road Initiative: A network analysis», *African Development Review*, Vol. 33, No. 2, pp. 343–356, doi: 10.1111/1467-8268.12540.
10. Nuwer, R. (2024), «Why China has been a growing study destination for African students», *Nature*, No. 2 (5), [Online], available at: <https://www.nature.com/articles/d41586-024-01599-z>
11. Obobisa, E.S., Chen, H., Ayamba, E.C. and Nyarko Mensah, C. (2021), «The Causal Relationship Between China-Africa Trade, China OFDI, and Economic Growth of African Countries», *SAGE Open*, No. 11 (4), doi: 10.1177/21582440211064899.
12. Pavitt, M. (2022), «China funding renovation projects at eight Dakar 2026 Youth Olympics venues», *Insidethegames*, No. 5 (9), [Online], available at: <https://www.insidethegames.biz/articles/1122949/china-dakar-2026-venue-funding-projects>
13. Regissahui, M. (2019), «Overview on the China-Africa Trade Relationship», *Open Journal of Social Sciences*, Vol. 07, No. 07, pp. 381–403, doi: 10.4236/jss.2019.77032.
14. Shinn, D.H. and Eisenman, J. (2023), «China's Relations with Africa: A New Era of Strategic Engagement», *Columbia University Press*, 251 p., doi: 10.7312/shin21000.
15. Statista, «Africa-China relations – statistics and facts», [Online], available at: <https://www.statista.com/topics/8411/africa-china-relations/#statisticChapter>
16. Thompson, L. (2019), «Alternative South–South development collaboration? The role of China in the Coega Special Economic Zone in South Africa», *Public Administration and Development*, Vol. 39, No. 4–5, pp. 193–202, doi: 10.1002/pad.1869.

Budnyk S.

China-Africa cooperation: current state and prospects

Abstract. The objective of this article is to overview the Sino-African relations at the current stage. The main aspects of the policy of the People's Republic of China in relation to the African continent are defined, which include multilateral political dialogue, promotion of development in various areas: investment, social-humanitarian, trade-economic. Rapid economic growth and the expansion of sales markets in the twenty-first century have led to China's significant political influence on regional and global processes and becoming the second largest economy with a significant impact on world trade. China and Africa are united not only by a history of conflict-free cooperation, but also by common interests, goals and development objectives. They share common positions on such key issues as sovereignty and territorial integrity, national interests and various areas of development. China's foreign policy is characterized by the expansion of influence, diversification of interests and strategic investment in Africa, which is carried out through the policy of "soft power". Despite the lack of a clear strategic goal for the African continent, China is working to build a stable network of strategic allies, which is crucial for its geopolitical influence expansion. The findings of the study indicate that in view of Africa's rapid growth, its economic potential, increased interest and growing competition from global players such as the EU and the US, it also prompts China to seek new ways for cooperation with Africa, strengthen ties and increase influence in the region. The article is written within the framework of the neorealist paradigm and focuses on the national interest as the main factor in the foreign policy of states. The author uses a systemic approach to analyze China's relations with African countries, considering them as an integrated system that includes political, economic and humanitarian subsystems.

Keywords: China; African countries; cooperation; international relations; strategic development.

Стаття надійшла до редакції 25.11.2024.